

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Затверджую

Голова Приймальної комісії
Ректор

Анатолій
МЕЛЬНИЧЕНКО

28.03.2025

дата

ПРОГРАМА
вступного іспиту із спеціальності

для вступу на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії
«Філологія»

за спеціальністю В11 Філологія (за спеціалізаціями)

Програму ухвалено:

Науково-методичною комісією за спеціальністю
В11 Філологія (за спеціалізаціями)

Протокол № 8 від 27 березня 2025 р.

Голова НМКУ

Ганна КОЛОСОВА

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Програму для складання вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями) укладено для вступників до аспірантури Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (далі КПІ ім. Ігоря Сікорського). Програму підготовлено відповідно до Правил прийому до Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Вступний іспит на навчання для здобуття наукового ступеня доктор філософії спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями) проводиться для тих вступників, які мають ступень магістра¹.

Освітньо-наукова програма «Філологія» відповідає місії та стратегії КПІ ім. Ігоря Сікорського, за якою стратегічним пріоритетом університету є фундаменталізація підготовки фахівців. Освітньо-наукова програма передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне й практичне значення.

Особливості освітньо-наукової програми враховані шляхом обрання відповідних розділів програми вступного іспиту. Проведення вступного випробування має виявити рівень підготовки вступника з обраної для вступу спеціальності.

Питання вступного випробування охоплюють такі розділи:

1. Загальне мовознавство.
2. Порівняльна лексикологія
3. Порівняльна стилістика.
4. Зіставна граматики.
5. Перекладознавчий аналіз тексту.
6. Обґрунтування потенційної дослідницької роботи.

Основною метою вступного випробування до аспірантури є перевірка та оцінка повноти і глибини засвоєних вступниками знань із зазначених вище розділів, їх орієнтування в науковій, довідковій і навчальній літературі з відповідного кола лінгвістичних і перекладознавчих проблем. Головною вимогою до теоретичної підготовки вступників є знання сучасних наукових підходів до вивчення мови, тексту та дискурсу, володіння основами структурної й комунікативно-функційної парадигм лінгвістичних досліджень, дискурсологію, когнітологію та сучасними проблемами компаративістики і перекладознавчих студій.

Відповідь вступника на питання з перших чотирьох розділів повинна підтвердити достатньо повне володіння лінгвістичною інформацією в обсязі програми другого (магістерського) рівня вищої освіти. Виконуючи завдання

¹ Відповідно до п. 2 Розділу XV Закону України «Про вищу освіту» вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста прирівнюється до вищої освіти ступеня магістра.

п'ятого розділу, вступник має здійснити аналіз перекладеного тексту, застосовуючи методи перекладознавчого аналізу, зокрема трансформаційного. Під час аналізу практичного матеріалу важливим є вміння встановлювати взаємозв'язок явищ мови й мовлення, визначати їхнє функційне навантаження, проводити паралелі між іноземною та рідною мовами на граматичному й лексичному рівнях з урахуванням стилістичного й функційно-прагматичного аспектів. Завдання з шостого розділу передбачає Обґрунтування потенційної дослідницької роботи вступника. Доповідь має висвітлювати тему індивідуальної наукової розвідки вступника на програму підготовки докторів філософії, обґрунтовувати актуальність потенційної проблеми та шляхи її вирішення через запропоновану методологію дослідження, окреслювати об'єкт, предмет, мету дослідження та його орієнтовне практичне значення і новизну.

Вступний іспит до аспірантури передбачає проходження двох етапів: відповідь на питання екзаменаційного білету й обґрунтування потенційної дослідницької роботи. Вступний іспит проводиться за екзаменаційними білетами: відповіді на обов'язкові й додаткові питання. Вступник обирає екзаменаційний білет у присутності голови та членів (екзаменаторів) екзаменаційної комісії. Номер білета вступника фіксується у протоколі.

Для підготовки відповіді вступник використовує екзаменаційні бланки, які зберігаються після екзамену протягом року. Вступник готується по питаннях білету, а також готує обґрунтуванням своїх наукових поглядів.

На екзамені вступнику дається 2 академічні години на підготовку відповіді та обґрунтування потенційної дослідницької роботи. Протягом складання екзамену користуватися словниками, довідниками тощо не дозволяється. Оцінювання відповідей здійснюється згідно з критеріями, визначеними у програмі вступного іспиту.

Кожен білет вступного випробування складається з чотирьох питань. Перше питання передбачає висвітлення теоретичних основ загального мовознавства. Це питання представлено у тестовому форматі. Друге питання містить проблематику одного з розділів: порівняльної лексикології, порівняльної стилістики або зіставної граматики. Третє питання має на меті перевірку володіння вступником навичками виконання перекладознавчого аналізу тексту. Четверте питання передбачає обґрунтування потенційної дослідницької роботи вступника. Під час доповіді, вступник демонструє свою науково-дослідницьку компетентність.

Вступне випробування на програму підготовки докторів філософії (PhD) зі спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями) проводиться у формі усного екзамену.

У наступному розділі програми наведено лише ті теми із зазначених розділів, які стосуються виконання завдань вступних випробувань.

Інформація про правила прийому на навчання та вимоги до вступників на освітньо-наукову програму В11 Філологія (за спеціалізаціями) наведено в розділі «Аспірантура» на веб-сторінці Приймальної комісії КПП ім. Ігоря Сікорського за посиланням <https://pk.kpi.ua/>

Вступний іспит проводиться державною (відповідь на теоретичні питання і виконання перекладознавчого аналізу) та іноземними (ілюстрування відповіді прикладами) мовами.

II. ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБОВУВАННЯ

1. Загальне мовознавство

1. Мова й мовлення. Мова й мислення. Мова й мозок.
2. Форми існування мови.
3. Знакова теорія мови. Семіотика й лінгвосеміотика.
4. Статика й динаміка в мові. Внутрішні і зовнішні чинники в розвитку мови.
5. Мовна система і структура. Рівні мови. Типи зв'язків між елементами мовної структури.
6. Генеалогічна, ареальна, функційна класифікації мов.
7. Поняття про наукові лінгвістичні парадигми. Еволюція лінгвістичних парадигм.
8. Природні мови. Соціальний, психічний, фізіологічний, нейрокогнітивний аспекти мови. Функції мови. Мова, текст, дискурс.
9. Мовні універсалиї. Типологічні класифікації мов світу.
10. Поняття методу у лінгвістиці. Основні методи дослідження мови (оглядово). Соціолінгвістика, психолінгвістика, когнітивна лінгвістика

2. Порівняльна стилістика

1. Предмет стилістики, її загальнонаукові основи, базові поняття та місце в системі лінгвістичних наук.
2. Стилiстична лексикологія: предмет, завдання, ключові поняття.
3. Стилiстичне розшарування словникового складу зіставляваних мов.
4. Стилiстична семасіологія: предмет, завдання, ключові поняття.
5. Поняття функційного стилю. Основні підходи до визначення та класифікації.
6. Стилiстика тексту: предмет, завдання, ключові поняття. Текст і переклад.
7. Основні категорії тексту, його композиція та архітектоніка, стилістичні характеристики текстів різних жанрів і стилів.
8. Синтаксичні стилістичні засоби та прийоми.
9. Основні методики лінгвостилістичного аналізу тексту та дискурсу.
10. Основні фонетичні, граматичні, лексичні форми, категорії та їх співвідношення у лінгвостилістичному аналізі тексту та дискурсу.

3. Порівняльна лексикологія

1. Сучасні запозичення до лексичних систем зіставляваних мов: характеристика структури й семантики запозичених слів.
2. Фразеологія та ідіоматика. Вільні та сталі словосполучення. Види фразеологізмів, характеристика ідіоматичних значень. Афоризми, приказки та паремії у системі фразеології.
3. Теорія семантичного поля. Лексико-семантичні групи та гіпо-гіперонімічні відношення слів. Семантичні класи слів у зіставляваних мовах: полісемія, омонімія, синонімія, антонімія, паронімія.
4. Лексичне та граматичне значення слова. Денотативний і конотативний аспекти лексичного значення слова
5. Лексикографія як лінгвістична дисципліна. Класифікації двомовних лінгвістичних словників.

6. Поняття лексичної системи. Види внутрішньосистемних зв'язків у мові: синтагматичні та парадигматичні відношення слів.
7. Словотвірна деривація. Основні шляхи утворення слів. Продуктивність словотворчих моделей.
8. Семантична деривація. Розвиток семантичної структури слова. Типи внутрішньослівних процесів: узагальнення, спеціалізація, погіршення, покращення, зміна та перенесення значення – метафора, метонімія.
9. Мова як система. Слово як основна мовна одиниця. Слово в системі інших мовних одиниць. Формальний та змістовий аспекти слова.
10. Соціолінгвістична та функційна стратифікація словникового складу зіставляюваних мов.

4. Зіставна грамати́ка

1. Граматична будова мови. Загальні принципи граматичного аналізу мови.
2. Проблема частиномовної класифікації.
3. Парадигми категоріальних значень іменних частин мови.
4. Принципи зіставного аналізу граматичних особливостей дієслова як самостійної частини мови.
5. Принципи зіставного аналізу граматичних особливостей службових частин мови.
6. Особливості синтаксису зіставляюваних мов. Типи словосполучень і речень зіставляюваних мов.
7. Функційна характеристика членів речення у зіставляюваних мовах.
8. Гіпотаксис і паратаксис як способи побудови складного речення.
9. Актуальне членування речення.
10. Валентність. Граматичне узгодження членів речення.

III. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література до розділу «Загальне мовознавство»

1. Багатомовний тлумачний словник-довідник мовознавчої термінології (українська, російська, англійська, французька, німецька, італійська, іспанська мови). Укл. І.О. Голубовська, В.Я.Жалай, Н.Г.Кравченко, О.В.Кругликова, Т.Г. Линник, Т.М. Миронюк, А.Ф.Пархоменко, Л.М. Рубашова; за заг. Ред.. В.Я Жалая. Київ: Логос, 2020. 391 с.
2. Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики: Монографія, 2010. Львів: ПАІС.
3. Голубовська І.О. Вступ до мовознавства: підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2016. 320 с.
4. Зеленько А. С. Загальне мовознавство: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Знання, 2011. 380 с.
5. Кочерган М.П. Загальне мовознавство: підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 464 с.
6. Супрун Л. В. Загальне мовознавство. практичні заняття, самостійна робота: навч. посіб. Київ: Знання, 2012. 335 с.
7. Aitchison J. Teach Yourself Linguistics. 6th ed. Chicago: Contemporary Books, 2008. 257 p.
8. Bloomfield L. An Introduction to the Study of Language. New York: Henery Holt and Co, 1914. 335 p
9. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Oxford: Oxford University Press, 2018.
10. Evertz. M. Einführung in die Sprachwissenschaft. Seminarskript, Universität zu Köln. 2010. 63 S.
11. Fromkin V., Rodman R., Hyams N. An Introduction to Language. 9th ed. Boston: Wadsworth Cengage Learning, 2011. 620 p.
12. Gabelentz G. Die Sprachwissenschaft: Ihre Aufgaben, Methoden und bisherigen Ergebnisse (Classics in Linguistics 4). Berlin: Language Science Press. Herausgegeben von Manfred Ringmacher und James McElvenny. 2016. 601 S.
13. Sandig B. Textstilistik des Deutschen. Berlin: De Gruyter, 2006. 521 S.

Література до розділу «Порівняльна стилістика»

14. Алексеев А.Я. Нариси з контрастивної стилістики французької мови. Вінниця: Нова книга, 2010. 456 с.
15. Дубенко О.Ю. Порівняльна стилістика української та англійської мов. Вінниця, 2005. 224 с.
16. Пономарів О.Д. Стилiстика сучасної української мови: підручник. 3-тє вид., перероб. і доповн. Тернопiль: Навчальна книга – Богдан, 2000. 248 с.
17. Fleischer W., Michel G., Starke G. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. Frankfurt am Main: Peter Lang, 1996. 341 S.
18. Harjung J.D. Lexikon der Sprachkunst: Die rhetorischen Stilformen, C.H. Beck, 2017. 478 S.
19. Molinié G. Éléments de stylistique française. Presses Universitaires de France. 2011. 224 p.

20. Nørgaard N., B. Busse and R. Montoro. Key Terms in Stylistics. London; New York: Continuum, 2010. 276 p.
21. Simpson P. Stylistics; A resource book for students. London; New York: Routledge, 2004. 332 p.
22. Sowinski B. Deutsche Stilistik. Frankfurt am Main: Fischer, 1986. 341 S.

Література до розділу «Порівняльна лексикологія»

23. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія української та англійської мов. Вінниця, 2004. 248 с.
24. Гунчик І.О., Хайчевська Т.М. Lexicologie du français moderne. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. 132 с.
25. Федорова Л.О., Куликова В.Г. Курс лексикології французької мови: навчальний посібник. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2003. 186 с.
26. Oguu O.D. Lexikologie der deutschen Sprache. Winnits'a: Nova Knyha, 2003. 295 с.
27. Rambaud M. G., Moreno A. I., & Hoste V. *On the architecture of words: Applications of meaning studies*. Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia, 2015.

Література до розділу «Зіставна граматики»

28. Бондар Л.В. Порівняльна граматики французької та української мов. Навчально-методичний посібник. Київ: НТУУ КПІ, 2006. 44 с.
29. Волкова Л.М. Теоретична граматики англійської мови: сучасний підхід : Навч. посібник. Київ: Освіта України, 2009. 256 с.
30. Жлуктенко Ю.О. Порівняльна граматики англійської та української мов. Київ: Вища школа, 1960. 190 с.
31. Duden. Die Grammatik / Redaktionelle Bearbeitung Dr. K. Kunkel-Razum. 7, völlig neu erarbeitete und erweiterte Auflage. Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich: Dudenverlag, 2006. Band 4. 1352 S.
32. Dürscheid Ch. Syntax. Grundlagen und Theorien. 4.Aufl. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2007. 256 S.
33. Eisenberg P. Grundriss der deutschen Grammatik. 2.Aufl. Stuttgart, Weimar: Verlag J.B.Metzler, 2006. 573 S.
34. Engel U. Syntax der deutschen Gegenwartssprache. 4.Aufl. Berlin: Erich Schmidt Verlag, 2009. 305 S.
35. Helbig G., Buscha J. Deutsche Grammatik. Berlin, München: Langenscheidt, 2001. 732 S.
36. Karamysheva I. Contrastive Grammar of English and Ukrainian Languages. Vinnytsia: Nova Knyha Publishers, 2012.
37. Langacker R.W. Cognitive Grammar. *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics*, ed. By Dirk Geeraerts and Herbert Cuyckens. Oxford: Oxford University Press, 2007.

Література до розділу «Перекладознавчий аналіз тексту»

38. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.
39. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. Вінниця: Нова книга, 2001. 448 с.
40. Полюк І.С., Бондар Л.В. Особливості перекладу текстів різних стилів. Французька мова: [навч. посіб.]. Київ: НТУУ «КПІ», 2011. 396 с.
41. Якубовська Н. Мовні аспекти французько-українського перекладу (перша частина): навч. посіб. Чернівці: Видавничий Дім «Родовід», 2015. 224 с.
42. Чередниченко О.І. Про мову і переклад. Київ: Либідь, 2007. 248 с.
43. Eco U. Experiences in Translation. Toronto, etc.: University of Toronto Press, 2001. 112 p.
44. Korunets I.V. Contrastive Typology of the English and Ukrainian Languages. Kyiv: Lybid, 2003.
45. Munday J. Introducing Translation Studies: Theories and Applications. London; New York: Routledge, 2001. 236 p.
46. Stolze R. Übersetzungstheorien. Eine Einführung. 6., überarbeitete und erweiterte Auflage. Narr Verlag, 2011. 311 S.

IV. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Початковий рейтинг вступника за екзамен розраховується, виходячи із 100-бальної шкали. При визначенні загального рейтингу вступника початковий рейтинг за екзамен перераховується у 200-бальну шкалу за відповідною таблицею (п. 4).

2. На екзамені абітурієнти готуються до усної відповіді на завдання екзаменаційного білету.

Кожен екзаменаційний білет комплексного фахового вступного випробування містить два теоретичні питання та два практичні завдання. Перші два питання є загальними з галузі В11 Філологія (за спеціалізаціями). Останні два питання орієнтовані на спеціальну підготовку вступника.

Форма контролю – співбесіда з екзаменаторами.

1. Теоретичне питання із загального мовознавства у тестовому форматі.

Кожне тестове завдання множинного вибору (1 правильна відповідь) із кожного розділу фахових дисциплін має вагу 2 бали. Виконання тестових завдань максимально оцінюється у 20 балів (10 завдань * 2 бали).

2. Теоретичне питання з порівняльної типології (порівняльної стилістики, порівняльної лексикології або зіставної граматики)

Відповідь на друге теоретичне питання максимально оцінюється у 30 балів за такими критеріями, за кожен з яких вступник отримує 5 балів:

- повна відповідність критерію – 5-4 балів;
- часткова відповідність критерію (припустимі незначні неточності) – 3-2 бали;
- неповна відповідність критерію (відповідь містить певні недоліки) – 1 бал;
- відповідь не відповідає умовам до «задовільно» – 0 балів.

Критерії:

1. Аргументованість викладу проблематики питання.
2. Логічність представлення теоретичного матеріалу.
3. Повнота викладу матеріалу.
4. Ілюстративність викладу у синтезованій формі проблемного питання.
5. Зв'язність матеріалу.
6. Термінологічна коректність у представленні проблематики певної парадигми.

3. Перекладацький аналіз тексту з фаху.

Третє питання передбачає виконання вступником трансформаційного аналізу двох текстів наукового стилю (іноземною мовою та його переклад українською).

Відповідь на третє питання максимально оцінюється у 30 балів відповідно до:

- повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації (розгорнутий аналіз усіх мовленнєвих, мовних та позамовних аспектів перекладу із зазначенням усіх видів застосованих трансформацій з наведенням прикладів) – 27-30 балів;
- достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації (достатньо повний аналіз перекладу тексту із зазначенням трансформацій, допускаються незначні неточності в перекладацькому аналізі) – 23-26 балів;
- неповна відповідь, не менше 60% потрібної інформації (відповідь містить неповний аналіз перекладацьких трансформацій запропонованого тексту без наведення прикладів, допускаються незначні помилки і певні недоліки) – 18-22 бали;
- відповідь не відповідає умовам до «задовільно» – 0 балів.

4. Обґрунтування потенційної дослідницької роботи.

Відповідь на четверте завдання екзаменаційного білету оцінюється за такими критеріями:

1. Актуальність дослідження.

Актуальність теми наукового дослідження є одним з основних критеріїв у його експертизі. Доцільність запропонованого дослідження для розвитку філології загалом повинна бути обґрунтованою шляхом критичного аналізу та порівняння з уже відомими розв'язаннями проблеми. Висвітлення актуальності повинно бути небагатослівним, визначати сутність наукової проблеми (завдання).

2. Визначення об'єкта, предмета, мети дослідження та завдань її реалізації у ході роботи.

Формулюючи базові елементи вступної частини роботи, здобувач повинен зважати на те, що мета дослідження має бути сформульована із указівкою на об'єкт і предмет дослідження. Успішне досягнення мети зумовлено виконанням низки завдань, коректне формулювання яких є важливою передумовою ефективного наукового пошуку. Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне й часткове. В об'єкті виокремлюється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага здобувача, оскільки предмет дослідження визначає тему дисертаційної роботи.

3. Наукова новизна потенційної дослідницької роботи.

Поняття наукової новизни досить відносне. Рівень нового в отриманих результатах може бути різний. Це визначається типом можливого дослідження, умовами його використання. Наукова новизна потенційної дослідницької роботи повинна бути викладена аргументовано, коротко та чітко у вигляді наукових положень, які гіпотетично будуть винесені на захист, із зазначенням відмінності одержаних результатів від відомих раніше та визначенням ступеня новизни одержаних результатів.

4. Структура та логічність композиції викладеного матеріалу.

Обґрунтування має повністю відповідати запропонованим у цій Програмі структурним елементам: актуальність дослідження, визначення об'єкта, предмета, мети дослідження, його новизни та завдань її реалізації у ході роботи.

5. Обізнаність із класичними та новітніми науковими джерелами.

Здобувач повинен показати свою обізнаність у теоретичних та емпіричних працях відповідної галузі філології.

За кожен критерій вступник максимально отримує 4 бали:

- повна відповідність критерію – 4 балів;
- часткова відповідність критерію (припустимі незначні неточності) – 3-2 бали;
- неповна відповідність критерію (відповідь містить певні недоліки) – 1 бал;
- відповідь не відповідає умовам до «задовільно» – 0 балів.

Максимальна кількість балів за четверте завдання – 20 балів.

Сума балів за відповіді на екзамені трансформується за 200-бальною шкалою згідно з таблицею:

Таблиця відповідності оцінок РСО (60...100 балів)
оцінкам 200-бальної шкали (100...200 балів)

шкала РСО	шкала 100...200	шкала РСО	шкала 100...200	шкала РСО	шкала 100...200	шкала РСО	шкала 100...200
60	100	70	140	80	160	90	180
61	105	71	142	81	162	91	182
62	110	72	144	82	164	92	184
63	115	73	146	83	166	93	186
64	120	74	148	84	168	94	188
65	125	75	150	85	170	95	190
66	128	76	152	86	172	96	192
67	131	77	154	87	174	97	194
68	134	78	156	88	176	98	196
69	137	79	158	89	178	99	198
						100	200

V. ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

Форма № Н-5.05

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

(повне найменування вищого навчального закладу)
Освітній ступінь доктор філософії
Спеціальність ВІІ Філологія (за спеціалізаціями)
(назва)
Навчальна дисципліна Вступний іспит

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Тестове завдання із загального мовознавства.
2. Теоретичне питання з порівняльної типології (порівняльна лексикологія, порівняльна стилістика, зіставна граматики).
3. Перекладознавчий аналіз тексту.
4. Обґрунтування потенційної дослідницької роботи

Затверджено

Гарант освітньої програми

Ірина АНДРУЩЕНКО

Київ 2025

ПРИКЛАД ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Теоретичне питання із загального мовознавства. Оберіть правильну відповідь і запишіть його у бланку для відповідей.:

1. Яка основна відмінність між мовою та мовленням?	
А. Мова – це абстрактна система знаків, а мовлення – її конкретна реалізація в процесі комунікації між людьми.	С. Вони не відрізняються, це просто два синоніми для одного
В. Мова – це усне та писемне вираження думок, а мовлення – лише письмовий спосіб передавання інформації.	Д. Мовлення є основою мови, оскільки саме воно визначає мовні норми та правила граматики.
2. Яка з наведених форм існування мови не є природною?	
А. Усна форма	С. Внутрішня форма
В. Писемна форма	Д. Штучні мови

3. Яке з наведених тверджень є правильним щодо знакової природи мови?	
А. Мовний знак – це двостороння одиниця, що включає матеріальну форму (позначення) та зміст (поняття, яке виражається).	С. Усі мовні знаки мають лише умовний характер і не пов'язані з навколишньою дійсністю.
В. Семіотика – це розділ мовознавства, який вивчає винятково природні мови та їхні граматичні категорії.	Д. Лінгвосеміотика не має відношення до загальної семіотики, адже вона займається лише синтаксисом мовних одиниць.
4. Який із наведених чинників є зовнішнім у мовному розвитку?	
А. Зміни у словниковому складі, які відбуваються внаслідок впливу соціальних, культурних або політичних подій у суспільстві.	С. Поступова еволюція морфологічної системи, що визначається суто мовними механізмами та граматичними тенденціями.
В. Закономірний розвиток фонетичної системи через внутрішні мовні процеси, що відбуваються незалежно від зовнішніх впливів.	Д. Структурні зміни в синтаксисі, що виникають унаслідок внутрішньої необхідності гармонізації мовної системи.
5. Хто з вчених є засновником сучасної семіотики?	
А. Фердинанд де Соссюр	С. Ноам Чомські
В. Чарльз Пірс	Д. Леонард Блумфілд
6. Що є прикладом зовнішнього чинника мовного розвитку?	
А. Зміни у фонетиці через внутрішню еволюцію	С. Закономірності звукових змін
В. Вплив іншої мови через колонізацію	Д. Взаємодія морфологічних одиниць

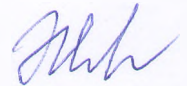
7. Який рівень мовної структури безпосередньо відповідає за значення слів?	
A. Фонетичний	C. Лексичний
B. Морфологічний	D. Синтаксичний
8. Яка з лінгвістичних парадигм акцентує увагу на універсальних граматичних структурах?	
A. Структуралізм	C. Функціональна лінгвістика
B. Генеративізм	D. Психолінгвістика
9. Яка з функцій мови пов'язана із передачею інформації?	
A. Експресивна	C. Фатична
B. Репрезентативна	D. Поетична
10. Яка з типологічних характеристик належить до морфологічної класифікації мов?	
A. Ступінь аглютинативності	C. Наявність тонів
B. Лінійний порядок слів	D. Кількість голосних

РОЗРОБНИКИ:

Юлія БАКЛАЖЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент
кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови

Наталія МАЙЄР, доктор педагогічних наук, доктор, в.о. завідувача
кафедри теорії, практики та перекладу французької мови

Марина КОЛІСНИК, кандидат філологічних наук, доцент, в.о.
завідувача кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови

Оксана ТУРИШЕВА, кандидат філологічних наук, доцент, доцент
кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови

Програму рекомендовано:

Вченою радою факультету лінгвістики

Голова вченої ради

Зоя КОРНЄВА

протокол № 8

від «27» «березня» 2025 р.